DECIZIA (PESC) 2022/847 A CONSILIULUI

din 30 mai 2022

în sprijinul eforturilor de prevenire și de combatere a proliferării ilicite și a traficului ilicit de arme de calibru mic și armament ușor (SALW) și de muniție aferentă, precum și a impactului acestora asupra continentelor americane

CONSILIUL UNIUNII EUROPENE,

având în vedere Tratatul privind Uniunea Europeană, în special articolul 28 alineatul (1) și articolul 31 alineatul (1),

având în vedere propunerea Înaltului Reprezentant al Uniunii pentru afaceri externe și politica de securitate,

întrucât:

(1) La 19 noiembrie 2018, Consiliul a adoptat Strategia UE împotriva armelor de foc, a armelor de calibru mic și a armamentului ușor ilicite (SALW) și a muniției aferente, intitulată „Asigurarea securității armelor, protejarea cetățenilor” (denumită în continuare „Strategia UE privind SALW”), care stabilește orientări pentru acțiunea Uniunii în domeniul armelor de calibru mic și al armamentului ușor (SALW).

(2) La nivel regional, Strategia UE privind SALW angajează Uniunea și statele sale membre să ajute alte țări să își îmbunătățească gestionarea și securitatea stocurilor deținute de stat prin consolidarea cadrelor legislative și administrative de la nivel național, precum și a instituțiilor care reglementează aprovizionarea legală a forțelor de apărare și de securitate cu SALW și muniție, precum și gestionarea stocurilor aferente.

(3) Strategia UE privind SALW subliniază faptul că Uniunea va căuta sinergii cu statele americane și cu organizațiile regionale relevante pentru a reduce proliferarea și traficul ilicite de SALW, în vederea diminuării violenței armate și a activităților infracționale.

(4) America Latină și zona Caraibilor au fost grav afectate de proliferarea și acumularea excesivă de SALW. Emisfera americană continuă să fie clasată drept una dintre cele mai violente regiuni din lume. Conform celui mai recent studiu la nivel mondial privind omuciderile, efectuat de Biroul ONU pentru Droguri și Criminalitate (UNODC) în 2017, regiunea a înregistrat o rată de 17,2 omucideri la 100 000 de locuitori, aproape de trei ori mai mare decât media mondială. Marea majoritate a omuciderilor sunt comise utilizând arme de foc, ceea ce transformă combaterea și prevenirea proliferării și a traficului ilicit de arme și muniții într-una din prioritățile agendei interamericane.

(5) În conformitate cu Strategia UE privind SALW, Uniunea își va consolida dialogul și cooperarea cu organizațiile regionale care desfășoară activități legate de controlul SALW, prin alinierea activităților sale la strategiile și planurile de acțiune regionale.

(6) Organizația Statelor Americane (OAS) funcționează drept secretariat al Convenției interamericane împotriva fabricării ilicite și a traficului ilicit de arme de foc, muniții, explozivi și alte materiale conexe (CIFTA) și coordonează și pune în aplicare inițiative regionale de combatere a SALW ilicite pe continentele americane.

(7) Uniunea a susținut anterior activitățile OAS prin Decizia (PESC) 2018/2010 a Consiliului [1] de sprijinire a activităților de combatere a proliferării ilicite și a traficului ilicit de SALW și de muniție, precum și a impactului acestora în America Latină și în zona Caraibilor. În acest context, Uniunea a decis să finanțeze inițiativa respectivă tocmai pentru a reduce violența armată și activitățile infracționale.

[1] Decizia (PESC) 2018/2010 a Consiliului din 17 decembrie 2018 de sprijinire a combaterii proliferării ilicite și a traficului ilicit de arme de calibru mic, de armament ușor (SALW) și de muniție și a impactului acestora în America Latină și în zona Caraibilor în contextul Strategiei UE împotriva armelor de foc, armelor de calibru mic și armamentului ușor ilicite și a muniției aferente „Asigurarea securității armelor, protejarea cetățenilor” (JO L 322, 18.12.2018, p. 27).

(8) La 30 iunie 2018, cea de a treia Conferință a Organizației Națiunilor Unite de evaluare a progreselor realizate în ceea ce privește punerea în aplicare a Programului de acțiune al ONU împotriva armelor de calibru mic și a armamentului ușor ilicite a adoptat un document final în care statele și-au reînnoit angajamentul de a preîntâmpina și de a combate deturnarea armelor de calibru mic și a armamentului ușor. Statele și-au reafirmat disponibilitatea de a continua cooperarea internațională și de a consolida cooperarea regională prin îmbunătățirea coordonării, a consultării, a schimbului de informații și a cooperării operaționale, cu implicarea organizațiilor regionale și subregionale relevante, precum și a autorităților de aplicare a legii, de control la frontiere și de acordare a licențelor de import și de export.

(9) Agenda 2030 pentru dezvoltare durabilă a Organizației Națiunilor Unite afirmă că lupta împotriva comerțului ilicit cu arme de calibru mic și armament ușor este necesară pentru realizarea a numeroase obiective de dezvoltare durabilă, inclusiv a celor privind pacea, justiția și instituțiile solide, reducerea sărăciei, creșterea economică, sănătatea, egalitatea de gen și orașele sigure. Prin urmare, în cadrul obiectivului de dezvoltare durabilă 16.4, toate statele s-au angajat să reducă în mod semnificativ fluxurile financiare ilicite și fluxurile de arme ilicite.

(10) În Agenda sa pentru dezarmare intitulată „Asigurarea viitorului nostru comun”, prezentată la 24 mai 2018, secretarul general al Organizației Națiunilor Unite a solicitat să se combată acumularea excesivă de arme convenționale și comerțul ilicit cu acestea și să se sprijine abordările la nivel de țară privind armele de calibru mic.

(11) Etapa a II-a, ca o continuare a eforturilor anterioare ale Uniunii, menține paradigma multilateralismului și a sinergiilor dintre Uniune și OAS și completează activitatea la nivel mondial a Uniunii în acest domeniu, vizând o regiune grav afectată de proliferarea, acumularea excesivă și traficul de SALW,

ADOPTĂ PREZENTA DECIZIE:

Articolul 1

(1) În vederea punerii în aplicare a Strategiei UE privind SALW, scopul prezentei decizii este de a aborda problema violenței armate pe continentele americane. În acest scop, Uniunea finanțează proiectul descris în anexă, al cărui obiectiv este de a combate proliferarea și traficul ilicit de arme de foc și muniții, precum și de a împiedica accesul la arme de foc în comunitățile puternic afectate.

(2) În temeiul alineatului (1), prezenta decizie are următoarele obiective:

(a) consolidarea cadrului de reglementare de la nivel național privind armele de foc, ținând cont de bunele practici și de normele internaționale;

(b) îmbunătățirea capacității operaționale a autorităților naționale de a marca, urmări, depozita și distruge armele de foc;

(c) optimizarea controlului armelor de calibru mic prin utilizarea Mecanismului de comunicare regională privind transferurile legale de arme de foc și muniții;

(d) consolidarea rezilienței comunității la violența armată și reducerea accesului la arme de foc ilicite și/sau nedorite;

(e) elaborarea unei foi de parcurs privind armele de foc în America Centrală pentru a dota țările cu un instrument practic și de gestionare prin intermediul unei abordări regionale, coordonate și bazate pe date concrete.

(3) O descriere detaliată a proiectului figurează în anexa la prezenta decizie.

Articolul 2

(1) Înaltul Reprezentant al Uniunii pentru afaceri externe și politica de securitate (ÎR) este responsabil de punerea în aplicare a prezentei decizii.

(2) Punerea în aplicare din punct de vedere tehnic a proiectului menționat la articolul 1 este asigurată de OAS.

(3) OAS își îndeplinește atribuțiile sub responsabilitatea ÎR. În acest scop, ÎR încheie acordurile necesare cu OAS.

Articolul 3

(1) Valoarea de referință financiară pentru punerea în aplicare a proiectului finanțat de Uniune este de 4 240 906 EUR.

(2) Cheltuielile finanțate din valoarea de referință prevăzută la alineatul (1) sunt gestionate în conformitate cu procedurile și normele aplicabile bugetului general al Uniunii.

(3) Comisia supraveghează gestionarea corectă a cheltuielilor menționate la alineatul (1). În acest scop, Comisia încheie acordul de grant necesar cu OAS. Acordul de grant prevede că OAS trebuie să asigure vizibilitatea contribuției Uniunii, într-un mod corespunzător în raport cu valoarea acesteia.

(4) Comisia depune eforturile necesare pentru a încheia acordul de grant menționat la alineatul (3) cât mai curând posibil după intrarea în vigoare a prezentei decizii. Comisia informează Consiliul cu privire la eventualele dificultăți survenite în cursul acestui proces și cu privire la data încheierii acordului de grant.

Articolul 4

(1) ÎR raportează Consiliului cu privire la punerea în aplicare a prezentei decizii, pe baza unor rapoarte descriptive periodice întocmite de OAS. Rapoartele respective stau la baza evaluării care urmează să fie realizată de Consiliu.

(2) Comisia raportează cu privire la aspectele financiare ale proiectului menționat la articolul 1.

Articolul 5

(1) Prezenta decizie intră în vigoare la data adoptării.

(2) Prezenta decizie expiră după 36 de luni de la data încheierii acordului de grant menționat la articolul 3 alineatul (3). Cu toate acestea, prezenta decizie expiră după șase luni de la data intrării sale în vigoare în cazul în care niciun acord nu a fost încheiat în perioada de șase luni respectivă.

Adoptată la Bruxelles, 30 mai 2022.

Pentru Consiliu
Președintele
C. COLONNA

ANEXĂ

DOCUMENT DE PROIECT

COMBATEREA PROLIFERĂRII ILICITE ȘI A TRAFICULUI ILICIT DE ARME DE CALIBRU MIC, ARMAMENT UȘOR ȘI MUNIȚIE AFERENTĂ, PRECUM ȘI A IMPACTULUI ACESTORA ASUPRA CONTINENTELOR AMERICANE

1. **Context**

Continentele americane reprezintă una dintre regiunile lumii cel mai grav afectate de violența armată: în 2017, acolo s-a înregistrat cea mai ridicată rată regională a omuciderilor, fiind consemnate 17,2 omucideri la 100 000 de locuitori, comparativ cu media de la nivel mondial de 6,1 omucideri la 100 000 de locuitori ([1]). Accesul facil la arme de foc și disponibilitatea acestora în multe dintre țări sunt factori-cheie pentru explicarea ratelor respective. Aproape 75 % din omuciderile din regiune sunt comise folosind o armă de foc ([2]). Regiunea este, de asemenea, una dintre principalele destinații pentru armele de foc destinate traficului ilicit ([3]).

În mare măsură din cauza acestor tendințe negative, proliferarea armelor de foc și traficul ilicit au devenit o prioritate a agendei regiunii privind securitatea cetățenilor. Țările continentelor americane au subliniat importanța coordonării și a strategiilor transfrontaliere, având în vedere complexitatea tot mai mare a organizațiilor criminale și internaționalizarea acestora. Angajamentul respectiv s-a concretizat prin semnarea, în 1997, a Convenției interamericane împotriva fabricării ilicite și a traficului ilicit de arme de foc, muniții, explozivi și alte materiale conexe (CIFTA), primul acord regional obligatoriu de acest tip. Ratificată de 31 dintre cele 34 de state membre ale Organizației Statelor Americane (OAS), CIFTA este un instrument fundamental pentru combaterea comerțului ilicit cu arme de calibru mic în regiune.

Cu toate acestea, în ciuda eforturilor demne de considerație ale autorităților naționale, țările nu pot încă să pună în aplicare pe deplin CIFTA. Complexitatea criminalității organizate care controlează traficul de arme în regiune, inclusiv specializarea activității, structurile de coordonare și internaționalizarea operațiunilor, reprezintă provocări serioase pentru capacitatea țărilor de a investiga și de a urmări penal astfel de infracțiuni. De asemenea, acestea întâmpină dificultăți în a respecta și alte protocoale și în a pune în aplicare strategii care ar putea reduce proliferarea și disponibilitatea armelor de foc. Forțele militare și de securitate nu pun în aplicare în mod sistematic protocoalele de gestionare a stocurilor, crescând probabilitatea deturnării armelor de foc și a muniției către piața ilicită, precum și riscul unor explozii neplanificate în spațiile de depozitare. Marcarea, ținerea evidențelor și urmărirea armelor de foc nu sunt efectuate în mod consecvent în regiune, subminând astfel anchetele penale care ar putea depista originea armelor de foc, ar putea face legătura dintre acestea și locul săvârșirii unor infracțiuni și ar putea scoate la lumină rețele de trafic ilicit. Absența unei legislații la nivel național care să reflecte obligațiile CIFTA și care să facă obligatorii astfel de activități compromite continuarea și persistența acestor practici.

Din alt punct de vedere, cea mai mare parte a regiunii se confruntă în continuare cu provocări în ceea ce privește promovarea bunăstării comunităților sale, afectate de niveluri ridicate de sărăcie, de șomaj și de lipsa accesului la servicii publice, pentru a enumera numai câteva aspecte care le pun într-o situație de vulnerabilitate. Probabilitatea este mai mare ca membrii acestor comunități să devină victime ale violenței armate sau autori ai acesteia. Prin urmare, pentru a evita perpetuarea violenței ciclice, nu este suficient să se pună accentul exclusiv pe politicile de control al armelor. Este necesar să se abordeze acești factori de risc și să se consolideze reziliența membrilor comunității. Este fundamentală combinarea politicilor cu caracter represiv și a celor cu caracter preventiv pentru reducerea nivelurilor de violență armată din regiune. Pentru a răspunde acestor provocări, în 2019, statele membre ale OAS au aprobat primul Plan de acțiune emisferic pentru orientarea elaborării politicilor publice de prevenire și reducere a omicidului săvârșit cu intenție, ținând seama de cadrul Programului interamerican de prevenire a violenței și a criminalității. Planul de acțiune stabilește o serie de 28 de recomandări privind (1) producerea, difuzarea și utilizarea informațiilor și a dovezilor științifice; (2) conceperea și punerea în aplicare a politicilor de prevenire și (3) justiția penală.

În acest context, începând din 2007, Departamentul pentru Securitate Publică al OAS (DPS/OAS) a oferit sprijin țărilor de pe continentele americane pentru ca acestea să își amelioreze capacitatea de a respecta obligațiile ([4]) și mandatele CIFTA stabilite pentru a preveni violența și infracțiunile, în special în rândul populațiilor celor mai vulnerabile. După o pauză de cinci ani, DPS/OAS și-a reactivat programele operaționale în 2019, cu finanțare din partea Uniunii Europene. Proiectul „Combaterea proliferării ilicite și a traficului ilicit de arme de calibru mic, de armament ușor (SALW) și de muniție și a impactului acestora în America Latină și în zona Caraibilor” a început în 2019 și s-a încheiat în 2021. Este o inițiativă amplă vizând controlul armelor, pusă în aplicare în cadrul Programului de asistență pentru controlul armelor și muniților

([1]) UNODC, *Global Study on Homicide* [Studiu global privind omuciderile], 2019, https://www.unodc.org/unodc/en/data-and-analysis/global-study-on-homicide.html

([2]) Ibidem.

([3]) Conform Studiului global privind traficul de arme de foc, America Centrală și America de Sud, împreună cu Asia de Vest, reprezintă 80 % din destinațiile vizate de traficul de arme de foc (UNODC, 2020).

([4]) În perioada 2007-2015, DPS/OAS a pus în aplicare inițiative ale Programului de asistență pentru controlul armelor și muniților (PACAM) în regiune. Cele 25 de state membre ale OAS au avut de câștigat, ajungându-se la marcarea a peste 290 000 de arme de foc și la distrugerea altor 60 000 de arme și a peste 1 700 de tone de muniție în întreaga regiune.

(PACAM) al DPS; ea ține seama de învățămintele desprinse de pe urma activităților anterioare și valorifică rezultatele pozitive ale acestora pentru a promova în continuare punerea în aplicare a CIFTA și a mandatelor regionale de prevenire a criminalității. Cu toate acestea, pandemia de COVID-19 și măsurile restrictive adoptate de țări pentru a o aborda au avut un impact direct asupra punerii în aplicare a proiectului, în special asupra acțiunilor care trebuie întreprinse la fața locului, prin asigurarea formării nemijlocite și sub supravegherea cadrelor oficiale (cum este cazul pentru distrugerea și marcarea SALW). În plus, disponibilitatea guvernelor de a colabora și de a participa la activitățile din cadrul proiectului s-a redus, deoarece eforturile s-au concentrat pe abordarea crizei sanitare fără precedent. Prin urmare, domeniul de aplicare al proiectului a trebuit să fie ajustat, ceea ce a afectat într-o anumită măsură rezultatele preconizate.

Având în vedere aceste provocări, coroborate cu nevoile din ce în ce mai mari ale țărilor (care nu se preconiza că vor fi rezolvate complet în cadrul unei inițiative pe trei ani), etapa a II-a a proiectului va continua să ofere un sprijin amplu țărilor, urmărindu-se asumarea la nivel național a acestor procese. Experiența DPS/OAS a demonstrat că este necesar un sprijin continuu pentru a susține progresele în ceea ce privește controlul armelor de foc și prevenirea violenței și a criminalității armate și, în consecință, această nouă etapă va ține seama de importanța strategiilor pe termen lung pentru a asigura o schimbare autentică și durabilă a politicilor și condițiilor de securitate.

2. **Abordare tehnică**

În cursul etapei a II-a, DPS/OAS va continua să investească într-o abordare holistică, combinând elementele represive și de prevenție cu activități normative și operaționale, pentru a aborda problema complexă a violenței armate și a traficului ilicit în regiune. Astfel cum s-a demonstrat în alte regiuni, un cadru legislativ modern, coerent și armonios, care să respecte cadrul normativ internațional, constituie baza unor politici eficace de control al armelor de foc. Modificările legislative trebuie să fie însoțite de îmbunătățirea capacităților țărilor de a operaționaliza și de a pune în aplicare legea. În acest context, abordând ambele dimensiuni, proiectul va putea, simultan, să vizeze nevoile țărilor și să promoveze schimbări durabile și pe termen lung. Aceste activități de consolidare a controlului armelor de foc și de limitare a disponibilității armelor de foc vor fi completate de o abordare preventivă pentru a reduce cererea în comunitățile care sunt puternic afectate de violența armată, cu un accent deosebit pe prevenirea violenței pe criterii de gen asociate utilizării abuzive a armelor de foc. Acțiunile de promovare a comportamentului responsabil în rândul cetățenilor comunităților, precum și soluționarea conflictelor, asistența acordată victimelor și supraviețuitorilor violenței și cedarea voluntară a SALW și a muniției aferente urmăresc, împreună, îmbunătățirea rezilienței comunității la violența armată.

În cadrul conceptului propus pentru acest proiect, DPS/OAS, prin intermediul PACAM, își va asuma rolul de agenție de coordonare și implementare prin intermediul unei abordări bazate pe colaborarea cu alte agenții din acest domeniu și cu autoritățile naționale. Utilizând forumurile politice și canalele de comunicare ale OAS, DPS/OAS va identifica țările din regiune care au nevoie de sprijin și va colabora cu acestea în temeiul unor acorduri specifice necesare pentru consolidarea asistenței. Proiectul va oferi un sprijin specific și adaptat fiecărei țări, având în vedere că este posibil ca țările să nu aibă aceleași nevoi și lacune. Nu toate țările vor beneficia de sprijin în toate componentele proiectului. Mai degrabă, DPS/OAS va continua să urmeze abordarea folosită anterior cu succes de către PACAM: cartografierea și identificarea nevoilor fiecărei țări, implicarea autorităților și conceperea unui plan de asistență, urmate de desfășurarea misiunilor. În plus, având în vedere lecțiile învățate ca urmare a adaptării activităților proiectului în timpul pandemiei, DPS/OAS va urmări să optimizeze resursele prin utilizarea mediului virtual și a instrumentelor oferite de tehnologie, atunci când este posibil.

De asemenea, având în vedere impactul diferit pe care violența armată îl are asupra femeilor, bărbaților, fetelor și băieților, precum și asupra populațiilor vulnerabile, etapa a II-a va continua să adopte o perspectivă bazată pe gen și pe drepturile omului. Aceasta presupune includerea femeilor la toate nivelurile de punere în aplicare a proiectului și încurajarea participării mai egale a femeilor la activitățile acestuia, în calitate de beneficiari ai intervențiilor. În plus, activitățile de prevenire a violenței vor acorda o atenție deosebită nevoii femeilor și fetelor de securitate și siguranță în sânul comunităților lor și participării lor la căutarea unor soluții la aceste provocări, precum și includerii unor componente axate exclusiv pe combaterea violenței pe criterii de gen.

3. **Obiectiv general**

Consolidarea capacității statelor membre ale OAS de a combate violența armată în regiune prin sprijinirea măsurilor de combatere a proliferării și traficului ilicit de arme de foc și muniție, precum și împiedicarea recurgerii la arme de foc în comunitățile puternic afectate.

4. **Descrierea strategiilor de intervenție ale proiectului**

Obiectivul 1: Consolidarea cadrului de reglementare de la nivel național privind armele de foc, ținând cont de bunele practici și de normele internaționale

Activități

— Identificarea țărilor care urmează să fie asistate în mod prioritar prin revizuirea cadrului legislativ, pe baza unei evaluări a nevoilor și ținând seama de țările vizate de componentele operaționale ale proiectului;

— Asistență tehnică acordată țărilor pentru revizuirea legislației și a cadrului normativ ținând seama de standardele internaționale și de armonizarea internă a mandatelor, precum și de integrarea unei perspective de gen;

— Elaborarea de standarde regionale privind securitatea fizică și gestionarea stocurilor, precum și privind distrugerea SALW și a muniției;

— Elaborarea de recomandări regionale pentru prevenirea violenței pe criterii de gen asociate utilizării abuzive a armelor de foc;

— Dezvoltarea unei baze de date electronice pentru a facilita accesul la standardele privind armele de foc și la alte orientări relevante (de exemplu CIFTA, legislația-model, MOSAIC și IATG), în vederea ușurării accesului la standarde și a utilizării acestora în diferitele domenii legate de controlul armelor de foc, prin punerea la dispoziție a unui motor de căutare și prin clasificarea standardelor sub etichete care ar permite utilizatorilor să găsească rapid toate normele conexe ale unui domeniu de interes.

Rezultate

— Asistență legislativă acordată unui număr de cel puțin șase țări din regiune, pentru îmbunătățirea cadrului normativ de la nivel național privind armele de foc, ținând seama de standardele internaționale și de perspectiva de gen;

— Elaborarea unor standarde regionale privind securitatea fizică și gestionarea stocurilor (PSSM) și difuzarea lor către toate statele membre ale OAS;

— Elaborarea unor standarde regionale privind distrugerea SALW și a muniției și difuzarea lor către toate statele membre ale OAS;

— Elaborarea unor recomandări regionale pentru prevenirea violenței pe criterii de gen asociate utilizării abuzive a armelor de foc și difuzarea lor către toate statele membre ale OAS;

— Crearea unei bazei de date electronice a standardelor și orientărilor privind SALW, care să fie pusă la dispoziția țărilor spre a fi utilizată.

Obiectivul 2: Îmbunătățirea capacității operaționale a autorităților naționale de a marca, urmări, depozita și distruge armele de foc

Activități

— Conceperea și furnizarea a unor cursuri de formare specializată pentru personalul de la nivel național pe tema PSSM, a marcării și a ținerii evidențelor, precum și a distrugerii SALW și a muniției. Vor exista ateliere de formare la nivel regional, în cadrul cărora personalul va putea, de asemenea, să facă schimb de bune practici și să-și îmbunătățească colaborarea, precum și cursuri naționale care vor viza nevoile specifice ale fiecărei țări;

— Formare avansată în domeniul neutralizării dispozitivelor explozive pentru tehnicieni din mai multe țări, în parteneriat cu Ministerul Apărării din Spania;

— Asistență tehnică și resurse pentru punerea în aplicare a planurilor naționale de distrugere a armelor și a muniților învechite, confiscate sau excedentare;

— Asistență tehnică și sprijin tehnic pentru marcarea armelor de foc și păstrarea evidențelor, inclusiv furnizarea echipamentelor necesare;

— Elaborarea unor planuri de sustenabilitate împreună cu țările care beneficiază de sprijin prin intermediul proiectului.

Rezultate

— Activități de distrugere a armelor de foc și a muniției, efectuate în cel puțin 10 țări, cu distrugerea a cel puțin 150 de tone de muniție și a 35 000 de SALW confiscate, învechite, nesigure și/sau excedentare;

— Cel puțin 200 de membri ai personalului de la nivel național instruiți în domeniul distrugerii SALW și a muniției;

— Asistență tehnică privind marcarea armelor de foc și ținerea evidenței acestora, furnizată unui număr de cel puțin 12 țări;

— Cel puțin 150 de membri ai personalului de la nivel național instruiți cu privire la marcare și la ținerea evidențelor;

— Modernizarea sistemelor naționale de înregistrare a armelor de foc din cel puțin trei țări;

— Îmbunătățirea securității stocurilor instituționale în cel puțin 10 țări;

— Punerea în aplicare a două seminare regionale privind bunele practici de securitate fizică și de gestionare a stocurilor, cu certificarea a cel puțin 80 de funcționari din cel puțin 15 țări;

— Certificarea a cel puțin 45 de membri ai personalului din 10 țări ca tehnicieni de nivelul 3 în domeniul neutralizării dispozitivelor explozive;

— Crearea de instrumente și orientări pentru elaborarea planurilor naționale de acțiune și punerea acestor instrumente și orientări la dispoziția țărilor asistate de proiect;

— Elaborarea unor planuri naționale de acțiune și validarea acestora de către autoritățile naționale pentru cel puțin 20 % dintre țările care beneficiază de asistență.

Obiectivul 3: Optimizarea controlului armelor de calibru mic prin utilizarea instrumentelor ce țin de tehnologia informației

Activități

— Programarea sistemului electronic pentru Mecanismul de comunicare regională privind transferurile legale de arme de foc și muniții (MCTA), un mecanism regional pentru notificarea și schimbul de informații privind transferul legal de arme de foc, ale cărui cadru și cerințe tehnice au fost elaborate în cursul etapei I. Acesta reflectă experiența pozitivă a Uniunii Europene și va permite țărilor să identifice rapid vulnerabilitățile și riscurile de deturnare din cadrul comerțului internațional legal cu arme de foc, precum și să comunice prompt cu privire la acestea. Având în vedere că aproape 50 % dintre țările din regiune nu dispun de un sistem electronic național de acordare a licențelor, va fi explorată posibilitatea de a programa sistemul într-un mod care să permită țărilor să îl utilizeze ca pe un sistem național;

— Implementarea sistemului electronic al MCTA ca etapă-pilot, concomitent cu formarea autorităților naționale și cu încorporarea corecțiilor necesare;

— Modernizarea comunității virtuale pentru schimbul de informații, dezvoltată în cursul etapei I, astfel încât aceasta să devină o Platformă emisferică de cunoaștere privind armele de foc, cu funcționalități precum: (i) transmiterea și urmărirea automate ale datelor privind sistemul de control al armelor de foc și stadiul punerii în aplicare a CIFTA; (ii) existența unui registru al autorităților naționale; (iii) tablou de bord pentru a vizualiza situația și amploarea sistemului de control al armelor de foc;

— Actualizarea software-ului de control al inventarului SALW și muniției și extinderea acestuia în vederea utilizării de către țările din regiune care ar putea beneficia de această soluție informatică dezvoltată în cursul etapei I.

Rezultate

— Programarea sistemului electronic pentru Mecanismul de comunicare regională privind transferurile legale de arme de foc și muniții (MCTA) și punerea sa în aplicare, ca proiect-pilot, în 5 țări;

— Îmbunătățirea software-ului de control al inventarului SALW și muniției, pe baza feedbackului din partea utilizatorilor, și implementarea sa în cel puțin alte patru țări;

— Dezvoltarea Platformei emisferice de cunoaștere privind armele de foc, cu înregistrarea unor puncte de contact pentru cel puțin 15 țări;

— Desfășurarea unor reuniuni ale punctelor naționale de contact de două ori pe an pentru a încuraja dialogul și cooperarea.

Obiectivul 4: Consolidarea rezilienței comunității la violența armată și reducerea accesului la arme de foc ilicite și/sau nedorite

Activități

— Extinderea metodologiei programului OASIS la cel puțin o altă comunitate puternic afectată de violența armată. OASIS urmărește să promoveze comportamente responsabile din punct de vedere social în comunitățile grav afectate de violența armată; acesta include o evaluare inițială a comunității și a mecanismelor disponibile pentru prevenirea violenței și acordarea de asistență victimelor. Programul propune activități extrașcolare zilnice tinerilor expuși riscurilor, precum și cursuri de formare pentru mai multe părți interesate locale din cadrul comunităților, pe tema prevenirii violenței și a asistenței acordate victimelor;

— Crearea unui centru de referință la nivelul comunității pentru asistența acordată victimelor, familiilor și martorilor actelor de violență și infracțiunilor comise prin utilizarea armelor de foc, pentru a întrerupe violențele ciclice;

— Dezvoltarea unui program regional de formare educațională pentru prevenirea și combaterea violenței pe criterii de gen;

— Conceperea și desfășurarea a cel puțin două campanii comunitare de colectare a armelor, inclusiv conceperea de strategii educaționale pentru sensibilizarea populației și încurajarea cedării voluntare a armelor. Campaniile vor evidenția legătura dintre violența pe criterii de gen și utilizarea abuzivă a armelor de foc, având în vedere că majoritatea victimelor violenței de gen au fost intimidate sau ucise cu ajutorul armelor de foc ([5]);

— Sprijin acordat autorităților naționale și locale pentru colectarea, depozitarea, transportul și distrugerea SALW și a muniției adunate. Acest lucru se va realiza în coordonare cu activitățile desfășurate în cadrul Obiectivului 2 al proiectului, pentru optimizarea resurselor.

Rezultate

— Îmbunătățirea capacităților a cel puțin două comunități puternic afectate de a sprijini tinerii expuși riscurilor, de a acorda asistență victimelor și supraviețuitorilor și de a preveni violența armată;

— Îmbunătățirea aptitudinilor de viață ale cel puțin 160 de elevi din două comunități puternic afectate, prin activități de formare și activități zilnice desfășurate după programul școlar;

— Formarea a cel puțin 150 de factori de decizie, funcționari guvernamentali, furnizori de servicii, lideri ai comunității, profesori, părinți și membri ai societății civile cu privire la prevenirea și întreruperea violenței pe criterii de gen și la asistența acordată victimelor;

— Instituirea și punerea în funcțiune a unui centru de referință pentru supraviețuitorii actelor de violență, pentru familii și pentru martori;

— Conceperea și desfășurarea a cel puțin două campanii comunitare de colectare a armelor.

Obiectivul 5: Elaborarea unei foi de parcurs privind armele de foc în America Centrală pentru a dota țările cu un instrument practic și de gestionare prin intermediul unei abordări regionale, coordonate și bazate pe date concrete

Activități

— Elaborarea unei metodologii pentru redactarea foii de parcurs privind armele de foc în America Centrală, în consultare cu experții din domeniu și cu aprobarea țărilor;

— Elaborarea unei evaluări a nevoilor, în consultare cu guvernele din America Centrală;

— Elaborarea unui proiect de foaie de parcurs privind armele de foc în America Centrală, care să țină seama de evaluarea nevoilor, de cadrele juridice internaționale și de bunele practici;

— Validarea proiectului de foaie de parcurs printr-o rundă de consultări cu țările și părțile interesate; și

— Comunicare externă și informare în vederea mobilizării partenerilor pentru a sprijini punerea în aplicare a foii de parcurs privind armele de foc în America Centrală.

Rezultate

— Elaborarea metodologiei de redactare a foii de parcurs și aprobarea sa de părțile interesate;

— Conceperea unei evaluări a nevoilor pentru a stabili principalele amenințări, lacune, vulnerabilități și priorități ale țărilor din America Centrală;

— Desfășurarea a două ateliere pentru a colecta contribuții și feedback cu privire la proiectul foii de parcurs privind armele de foc în America Centrală, cu participarea autorităților naționale și a organizațiilor care își desfășoară activitatea în domeniu;

— Elaborarea foii de parcurs privind armele de foc în America Centrală și prezentarea sa țărilor din regiune;

— Desfășurarea unei campanii de comunicare în vederea diseminării foii de parcurs privind armele de foc în America Centrală, în vederea obținerii aprobării acesteia la nivel politic și în vederea câștigării sprijinului partenerilor pentru punerea sa în aplicare.

([5]) https://unoda-web.s3.amazonaws.com/wp-content/uploads/2019/07/MOSAIC-06.10-2017EV1.0.pdf

5. **Durata**

Durata totală estimată a amplei etape a II-a regionale va fi de 36 de luni.

6. **Entitatea de punere în aplicare din punct de vedere tehnic**

Punerea în aplicare din punct de vedere tehnic a acestui program este încredințată Departamentului pentru Securitate Publică al Secretariatului General al Organizației Statelor Americane (DPS/OAS). DPS/OAS beneficiază de o poziție avantajoasă pentru a sprijini țările continentelor americane, având în vedere rolul său dublu de secretariat tehnic asociat al CIFTA și de organism tehnic și operațional al OAS în această chestiune. În acest rol, DPS al OAS a pus în aplicare proiecte și programe de sprijinire a statelor membre ale OAS în vederea îndeplinirii obligațiilor acestora de a asigura securitatea stocurilor naționale de arme de foc, de a pune în aplicare măsuri legislative pentru incriminarea fabricării ilicite și a traficului ilicit de arme de foc ca infracțiuni în legislația națională, de a face obligatorie marcarea armelor de foc și de a face schimb de informații cu alți semnatari ai CIFTA în ceea ce privește informațiile de urmărire și fluxurile de trafic ilicit. Nicio altă organizație regională sau subregională care să cuprindă continentele americane nu are influența politică, expertiza tehnică sau acoperirea geografică pentru a putea sprijini și ajuta toate statele americane.

În cursul etapei a II-a, DPS/OAS va continua, de asemenea, să se coordoneze cu alte instituții și organizații și să colaboreze cu acestea pe durata executării proiectului. DPS/OAS le-a implicat pe mai multe dintre acestea în etapa I și se așteaptă să continue colaborarea pe marginea unor chestiuni specifice pentru a promova inițiativa în regiune, inclusiv cu Centrul regional al ONU pentru pace, dezarmare și dezvoltare în America Latină și în regiunea Caraibilor (UNLIREC), Agenția de Implementare a Comunității Caraibilor privind Criminalitatea și Securitatea (CARICOM IMPACS), Consiliul interamerican de apărare, echipa de consiliere pentru gestionarea muniției din cadrul Centrului internațional pentru deminare umanitară din Geneva (AMAT- GICHD), Fundația umanitară Golden West, Interpolul, Departamentul de Stat al SUA și Centrul de formare în materie de deminare umanitară din cadrul Departamentului de Apărare al SUA. DPS se axează pe stabilirea unei relații strânse cu toate aceste entități care lucrează, la rândul lor, în domeniu, pentru a maximiza beneficiile acțiunii prin utilizarea expertizei complementare a acestor organizații. În mod deosebit, în cursul etapei a II-a, DPS/OAS va urmări să consolideze colaborarea cu organizațiile subregionale, cum ar fi CARICOM-IMPACS și SICA (Sistemul de Integrare Central-Americană), pentru a sprijini punerea în aplicare a foii de parcurs privind armele de foc în Caraibi și pentru a coordona elaborarea foii de parcurs privind armele de foc în America Centrală.

7. **Relevanță**

A. **„Asigurarea securității armelor, protejarea cetățenilor”: Strategia UE împotriva armelor de foc, armelor de calibru mic și armamentului ușor ilicite și a muniției aferente, adoptată de Consiliu la 19 noiembrie 2018**

Obiectivele, activitățile și rezultatele preconizate ale acestui proiect sunt aliniate la obiectivele și abordarea Strategiei Uniunii Europene „Asigurarea securității armelor, protejarea cetățenilor”. În această privință, Consiliul Uniunii Europene a decis să finanțeze etapa I a acestei inițiative pentru a promova multilateralismul și sinergiile între Uniunea Europeană și OAS pentru a reduce violența armată și activitatea infracțională. Consiliul UE a analizat prioritățile stabilite în strategie. Etapa a II-a, ca o continuare a acestor eforturi, menține paradigma și abordarea menționate și completează activitatea la nivel mondial a Uniunii Europene în acest domeniu, vizând o regiune grav afectată de proliferarea, acumularea excesivă și traficul de SALW.

În mod specific, etapa a II-a reflectă următoarele priorități ale strategiei:

2.1. Consolidarea cadrului normativ: activitățile din cadrul Obiectivului 1 al acțiunii urmăresc să asigure faptul că țările își armonizează legislația cu standardele internaționale și dispun de instrumente pentru o mai bună punere în aplicare a convențiilor;

2.2.2. Controale ale exporturilor de arme de foc și de muniție aferentă: dezvoltarea sistemului electronic al MCTA, în cadrul Obiectivului 3, abordează importanța controlului comerțului legal pentru a evita deturnarea către piața ilicită;

2.2.3. Gestionarea sigură a stocurilor de SALW și muniție: Obiectivul 2 cuprinde o serie de activități axate pe PSSM, inclusiv cursuri de formare a funcționarilor și asistență tehnică și materială pentru îmbunătățirea practicilor și a instalațiilor, în conformitate cu standardele internaționale consacrate în compendiile modulare de implementare a controlului armelor de calibru mic (MOSAIC) și în IATG;

2.2.4. Eliminarea responsabilă a SALW și a muniției aferente: Obiectivul 2 include formare, asistență materială, supravegherea și certificarea proceselor de distrugere a armelor de foc și a muniției, puse la dispoziția țărilor care solicită acest lucru;

2.2.5. Aspecte transversale: Obiectivul 3 include o serie de soluții și instrumente informatice pentru a încuraja cooperarea și schimbul de informații între țările din regiune.

Pentru a maximiza impactul acestor activități, DPS/OAS va sprijini activități complementare, inclusiv reducerea cererii de arme de foc prin punerea în aplicare a unor acțiuni de prevenire și a unor programe de colectare, precum și prin elaborarea unei foi de parcurs privind armele de foc în America Centrală, ca instrument concret de coordonare și îmbunătățire a eforturilor în această regiune.

B. **Decizia 2011/428/PESC a Consiliului din 18 iulie 2011 de sprijinire a activităților Biroului pentru probleme de dezarmare al Organizației Națiunilor Unite în vederea punerii în aplicare a Programului de acțiune al ONU pentru prevenirea, combaterea și eradicarea comerțului ilicit cu arme de calibru mic și armament ușor sub toate aspectele sale** ([6])

Decizia Consiliului promovează trei obiective principale: (1) punerea în aplicare a Programului de acțiune al ONU pentru prevenirea, combaterea și eradicarea comerțului ilicit cu arme de calibru mic și armament ușor sub toate aspectele sale atât la nivel mondial, cât și la nivel regional; (2) sprijinirea punerii în aplicare a Instrumentului internațional de urmărire (ITI); și (3) sprijinirea elaborării și punerii în aplicare a orientărilor tehnice ale ONU pentru gestionarea stocurilor de muniții.

Fiecare dintre aceste obiective este în concordanță cu obiectivele generale ale dispozițiilor specifice ale Convenției interamericane împotriva fabricării ilicite și a traficului ilicit de arme de foc, muniții, explozivi și alte materiale conexe (CIFTA) și cu direcțiile sale de acțiune. CIFTA stabilește mai multe recomandări obligatorii pentru statele părți, inclusiv stabilirea jurisdicției în ceea ce privește infracțiunile; marcarea obligatorie a armelor de foc; păstrarea evidențelor în scopul urmăririi acestora; îmbunătățirea controalelor transferurilor; și cooperarea transnațională. Direcția de acțiune a CIFTA pentru perioada 2018-2022 consolidează obiectivele statelor părți la CIFTA în aceste domenii, în conformitate cu Programul de acțiune al ONU și cu Protocolul împotriva fabricării și traficului ilegale de arme de foc, piese și componente ale acestora, precum și de muniții, adițional la Convenția Organizației Națiunilor Unite împotriva criminalității transnaționale organizate.

DPS/OAS continuă să pună în aplicare programe operaționale pentru a sprijini țările în consolidarea capacităților lor de a-și îndeplini obligațiile care le revin în temeiul CIFTA. Etapa a II-a a fost concepută pentru a continua această asistență, ținând seama de prioritățile stabilite de statele părți la CIFTA în direcția de acțiune pentru perioada 2018-2022, în special: 1. Marcarea și urmărirea armelor de foc; 2. Importurile și exporturile; 3. Măsuri legislative; 4. Gestionarea și distrugerea stocurilor.

8. **Raportare**

DPS/OAS va pregăti rapoarte periodice, în conformitate cu acordul de delegare negociat.

9. **Cost total**

Finanțarea totală solicitată din partea UE pentru punerea în aplicare a etapei a II-a este estimată la aproximativ 4,2 milioane EUR. Secretariatul General al OAS va furniza contribuții în natură pentru executarea programului și va urmări să identifice alte tipuri de sprijin în natură (cum ar fi cel oferit de guvernul spaniol în timpul etapei I).

([6]) JO L 188, 19.7.2011, p. 37.